

**Akcioni plan održivog upravljanja energijom i
prilagođavanja klimatskim promjenama Grada Doboja
(SECAP)
za period do 2030. godine**

SAŽETAK

Doboj, jul 2020. godine

1 SAŽETAK

Izrada SECAP-a Grada Doboja obuhvatila je slijedeće glavne aktivnosti:

i. *Određivanje ključnih elemenata SECAP-a*

Ključni elementi SECAP-za Grad Doboj definisani su u skladu sa metodološkim preporukama Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju, i uključuju:

Obim SECAP-a: SECAP Doboj se odnosi na cjelokupnu geografsku odnosno administrativnu teritoriju grada Doboja, koja je u nadležnosti Grada kao potpisnika Sporazuma gradonačelnika.

Kao **bazna godina** izabrana je 2013. godina, pri čemu je glavni kriterijum za ovaj izbor bila raspoloživost ulaznih podataka potrebnih za proračun emisija CO₂.

SECAP Doboj obuhvata **vremenski period** do 2030. godine. U okviru ovog Akcionog plana izrađen je kontrolni inventar emisija CO₂ za 2020. godinu u odnosu na baznu 2013. godinu, radi utvrđivanja do sada postignutog smanjenja emisija i određivanja preostalih obaveza smanjenja emisija CO₂ u odnosu na cilj postavljen u ovom dokumentu za 2030. godinu.

U SECAP Doboj uključene su obje **kategorije mjera** - mjere za ublažavanje posljedica klimatskih promjena, i mjere za prilagođavanje klimatskim promjenama, a razmatrane su samo emisije CO₂.

Pri izradi baznog i kontrolnog inventara **razmatrane su:** (i) direktne emisije, koje su rezultat potrošnje energije koja se fizički odvija na teritoriji grada; (ii) indirektno emisije, koje se odnose na potrošnju mrežne energije (električna energija) gdje proizvodna postrojenja mogu biti locirana izvan teritorije Grada Doboja, ali se njena potrošnja odvija na teritoriji Grada Doboja; i (iii) emisije koje se odnose na neenergetsku potrošnju (sektor vodosnabdijevanja).

Za izradu inventara emisija odabran je **metodološki pristup zasnovan na aktivnostima**, gdje se u inventar uključuju sve direktne i indirektno emisije CO₂ koje su rezultat aktivnosti kod kojih se energija troši na teritoriji Grada Doboja.

Razmatrani su slijedeći sektori finalne potrošnje energije:

- Sektor zgradarstva, sa tri podsektora: (1) javne zgrade u vlasništvu Grada Doboja; (2) javne zgrade koje nisu u vlasništvu Grada Doboja; i (3) stambene zgrade;
- Sektor saobraćaja, sa tri podsektora: (1) vozila u nadležnosti Grada Doboja; (2) javni prevoz na području Grada Doboja; i (3) putnička i komercijalna vozila, registrovana u Doboju;
- Sektor javne rasvjete, koji obuhvata cjelokupnu mrežu javne rasvjete na području grada; i
  - Sektor vodosnabdijevanja, koji uključuje svu infrastrukturu javnog vodosnabdijevanja u Doboju.

ii. *Određivanje dugoročne vizije održivog razvoja Grada Doboja, te ciljeva u oblasti ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanja na klimatske promjene*

Imajući u vidu najveće klimatske i energetske probleme sa kojima se Grad Doboj suočava, u ovom Akcionom planu, kojim se po prvi put objedinjuju oblasti ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanje njihovim posljedicama, utvrđena je dugoročna vizija održive budućnosti grada. **Grad Doboj u 2050. godini je regionalni komunikacioni centar sa ekološki i energetske održivom zajednicom, znatno unaprijeđenim kvalitetom života i vazduha ujednačenim u gradu i na selu, sposoban da se odbrani od poplava i prilagodi drugim klimatskih promjenama.**

Ciljevi postavljeni u ovom Akcionim planu, koji trasiraju put prema ostvarenju vizije i koji su usklađeni sa ostalim strateškim razvojnim ciljevima Grada Doboja, su:

- i. smanjenje emisija CO₂ za najmanje 40% do 2030. godine u odnosu na bazni inventar iz 2013. godine;
- ii. smanjena ranjivost na opasnosti od klimatskih promjena Grada Doboja do 2030. godine za najmanje 10.000 stanovnika, 300 privrednih subjekata i 50 javnih institucija.

iii. *Prikupljanje ulaznih podataka za analizu dosadašnje potrošnje energije u razmatranim sektorima, te izrada inventara emisija CO₂ u baznoj 2013. i kontrolnoj 2020. godini*

U ovoj fazi rada izvršen je proračun emisija CO₂ u baznoj 2013. godini iz svih razmatranih sektora i podsektora, i ukupni bazni inventar emisija koji objedinjuje emisije iz svih sektora. Pri tome je najprije

izvršen odgovarajući proračun potrošnje finalne energije, dok su emisije CO₂ dobivene množenjem proračunate energije sa odgovarajućim emisionim faktorima za pojedine energente. Nakon toga izvršen je proračun emisija iz svih navedenih sektora i za kontrolnu 2020. godinu, pri čemu su u obzir uzete sve promjene (smanjenje ili povećanje potrošnje energije) koje su se desile u periodu 2013.-2020.

Poređenje potrošnje finalne energije u dobivenom baznom i kontrolnom inventaru pokazuje da je potrošnja finalne energije na području grada Doboja u kontrolnoj 2020. godini za 7,72 % manja u odnosu na potrošnju u baznoj 2013. godini.

Poređenje emisija CO₂ u baznom i kontrolnom inventaru pokazuje da su emisije CO₂ na području Grada u kontrolnoj 2020. godini za 18,07 % manje u odnosu na emisije u baznoj 2013. godini

U skladu sa rezultatima navedenih proračuna, određene su mjere energetske efikasnosti u svim razmatranim sektorima, čijom realizacijom će se emisije CO₂ na području grada smanjiti za više od 40% u odnosu na emisije u 2013. godini.

Oznaka mjere	Naziv mjere	Investicija (KM)	Smanjenje emisija CO ₂ (tCO ₂)	Energetske uštede (MWh)	Uštede u KM/god	Vijek trajanja mjere (god)	Period povrata (god)	Neto sadašnja vrijednost mjere (KM)	Prihvatljivost mjere
<i>Međusektorske mjere</i>									
MS-1	Kontinuirana edukacija relevantnih zaposlenika Grada Doboja i pripadajućih javnih preduzeća o zakonskim obavezama u oblasti sistemskog upravljanja energijom	50.000							
<i>Mjere za smanjenje emisije CO₂ iz sektora zgradarstva</i>									
<i>Mjere za podsektor stambenih zgrada</i>									
SZ -1	Informisanje javnosti o neophodnosti ublažavanja klimatskih promjena i kontinuirana edukacija građana o praktičnim aspektima energetske efikasnosti	50.000							
SZ -2	Energetska obnova omotača stambenih zgrada individualnog stanovanja	2.450.000	3.963,56	12.493,50	952.539	30	3	12.192.865	
SZ -3	Poboljšanje energetske karakteristike postojećih i ugradnja novih energetski efikasnih sistema grijanja u stambenim zgradama individualnog stanovanja	2.100.000	7.018,60	6.600,45	503.237	15	4	3.123.426	
SZ-4	Proširenje sistema daljinskog grijanja na stambene zgrade individualnog stanovanja u kojima se kao energent koriste fosilna goriva	2.400.000	2.474,50	7.451,65	568.135	30	3	7.133.622	
<i>Mjere za podsektor javne zgrade u vlasništvu Grada</i>									
JZG-1	Integralna energetska obnova javnih zgrada u vlasništvu Grada Doboja spojenih na sistem daljinskog grijanja i zgrada u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva i električna energija	1.085.000	338,24	913,53	65.075	25	17	-167.837	
<i>Mjere za podsektor javne zgrade koje nisu u vlasništvu Grada</i>									
JZO-1	Učešće u integralnoj energetske obnovi javnih zgrada koje nisu u vlasništvu Grada u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva	171.000	101,69	288,99	22.033	25	8	139.538	
<i>Mjere za smanjenje emisije CO₂ iz sektora saobraćaja</i>									
SG-1	Nabavka električnih vozila u vlasništvu Grada Doboja	300.000	15,79	60,72	10.081	10	30	-222.158	
<i>Mjere za smanjenje emisije CO₂ iz sektora javne rasvjete</i>									

JR-1	Zamjena energetski neefikasnih rasvjetnih tijela visokoefikasnim i ekološki prihvatljivijim rasvjetnim tijelima	1.492.000	479,89	631,43	132.537	12	11	-317.290	
Mjere za smanjenje emisije CO₂ iz sektora vodosnabdijevanje									
SV-1	Povećanje energetske efikasnosti sistema vodosnabdijevanja uvođenjem frekventne regulacije rada trenutno nereguliranih pumpi	16.355	333,25	438,49	98.222	15	0,2	1.003.153	
UKUPNO		10.114.355	14.726	28.879	2.351.859				

Tabela1 : Finansijski okvir i efekti realizacije mjera za ublažavanje posljedica klimatskih promjen

Za realizaciju svih planiranih mjera neophodno je obezbijediti 10.114.355 KM. Za finansiranje mjera koristiće se sredstva budžeta Grada Doboja, i vanjski izvori finansiranja.

Mjere prilagođavanja klimatskim promjenama na području Grada Doboja

Predložene mjere vezane su za opasnosti od poplava i obilnih kišnih padavina, klizišta, suša i nestašica vode te ekstremno visokih temperatura. Određen broj mjera odnosi se na jačanje kapaciteta aktera u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i imovine. Mjere se predlažu na osnovu prirodnih nesreća koje su se dogodile na području Doboja kao i karakteristika identifikovanih trenutnih i budućih opasnosti od posljedica klimatskih promjena.

Redni br.	NAZIV MJERE	Investicija (KM)	Realizacija mjere											Nosioci aktivnosti
			2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Mjere za prilagođavanje na opasnosti od poplava		50.933.282												
1	Izgradnja obaloutvrde na lijevoj obali od „novog-japanskog“ mosta u Doboju pa nizvodno na dužini od oko a 1,0 km.	823.342												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
2	Uređenje korita i izrada zaštitnog nasipa rijeke Bosne od mosta u Barama, profil P31 (1+487,91), pa uzvodno do profila P66 (3+266,25)	7.250.382												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
3	Regulacije potoka Liješanji Grab u Doboju	2.881.977												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
4	Osiguranje konkavnih krivina rijeke Bosne nizvodno od Doboja prema Modriči na tri lokaliteta, gdje je evidentna erozija i	3.850.000												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina

	ugrožavanje građevinskog zemljišta i poljoprivrednih parcela													
5	Regulacija rijeke Bosne na sektoru grada Doboja od Novog – japanskog mosta pa uzvodno do ušća rijeke Usore u dužini od cca 5,5 km	24.500.000												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
6	Uređenje korita i izrada zaštitnog nasipa rijeke Bosne od profila P1(0+000,00), pa uzvodno do mosta u Barama, profil P31(1+487,91)	4.600.000												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
7	Uređenja korita potoka Kraljevac, od profila P0 (0+000,00), pa uzvodno do profila P21(st.0+395,86)	1.080.000												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
8	Uređenja riječnih tokova na potezima Grapska (2,10 km) i Spreča (0,80 km) na području Grada Doboja.	2.572.581												J.U. "Vode Srpske" Bijeljina
9	Uređenje i održavanje korita rijeka i kanala	2.000.000												Odjeljenje za privrednu i društvene djelatnosti
10	Rekonstrukcija pumpne stanice za otpadne i oborinske vode Grada Doboja	900.000												Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Vodovod a.d. Doboj
11	Sistem za uzbuđivanje i obavješćavanje građana Grada Doboja	475.000												Odjeljenje za civilnu zaštitu
Mjere za prilagodavanje na opasnosti od klizišta		300.000												
12	Izrada katastra klizišta i sanacija prioritetnih klizišta	300.000												Odjeljenje za privrednu i

														društvene djelatnosti; Odjeljenje za civilnu zaštitu; Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
Mjere za prilagođavanje na opasnosti od suše i nestašice vode		250.000												
13	Detaljna hidrogeološka, aluvijalna i terasna istraživanja rijeke Bosne	80.000												Odjeljenje za privrednu i društvenu djelatnost; Vodovod a.d. Doboj Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
14	Izgradnja prioritetne vodovodne mreže i izvora snabdijevanja vodom na području Doboja	120.000												Odjeljenje za privrednu i društvenu djelatnost; Vodovod a.d. Doboj
15	Podizanje javne svijesti o uticaju klimatskih promjena na vode i o značaju	10.000												Odjeljenje za stambeno-komunal

	racionalne potrošnje vode u domaćinstvima													ne poslove; Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
16	Racionalizacija potrošnje vode u zgradama u vlasništvu Grada Doboja	40.000												Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
Mjere za prilagođavanje na opasnosti od ekstremno visokih temperatura		140.000												
17	Klimatizacija u vozilima javnog gradskog prevoza kao standard	-												Grad Doboje
18	Izgradnja novih i adaptacija postojećih autobusnih stajališta sa postavljanjem nadstrešnica	50.000												Odjeljenje za privrednu i društvenu djelatnost; Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za strateško planiranje,

														evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
19	Integracija koncepta zelene infrastrukture u procese prostornog planiranja	40.000												Odjeljenje za strateško planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj; Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti
20	Analiza mogućnosti ublažavanja efekta urbanog toplotnog ostrva putem zelene infrastrukture i sprovođenje konkretnih mjera njene izgradnje na kritičnim lokacijama	50.000												Komunalno preduzeće; Odjeljenje za stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti
Ostale mjere za prilagođavanje na opasnosti od klimatskih promjena		64.000												
21	Edukacija i informisanje o klimatskim promjenama,	64.000												Odjeljenje za strateško

	energetskoj efikasnosti i održivosti putem edukativnog info centra za klimatske promjene i energetske efikasnost													planiranje, evropske integracije i lokalni ekonomski razvoj
22	Obuka i opremanje službi zaštite i spašavanja (civilna zaštita, vatrogasci, specijalizovane jedinice i dr.)	705.000												Odjeljenje za civilnu zaštitu
UKUPNO		52.392.282												

Tabela2: Dinamika i finansijski okvir realizacije plana mjera za prilagođavanje klimatskim promjenama

* **Akcioni plan održivog upravljanja energijom i prilagođavanja klimatskim promjenama Grada Doboja SECAP- nalazi se na stranici Grada Doboja <https://doboj.gov.ba/>**